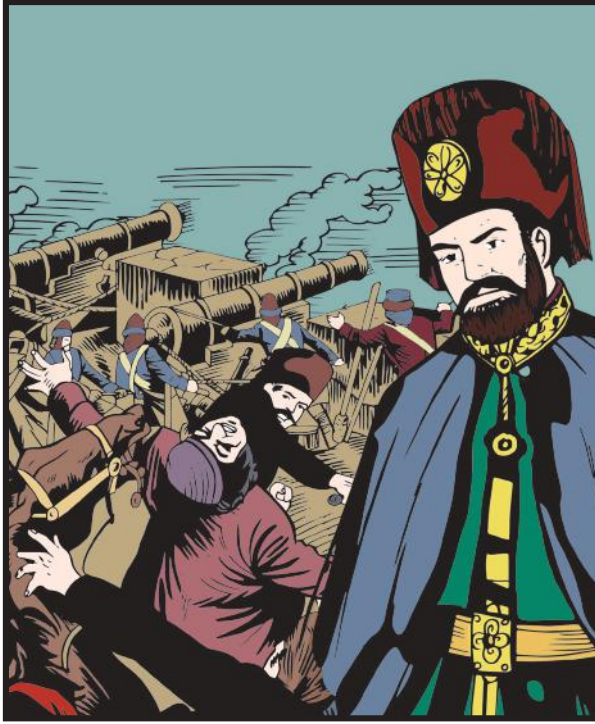
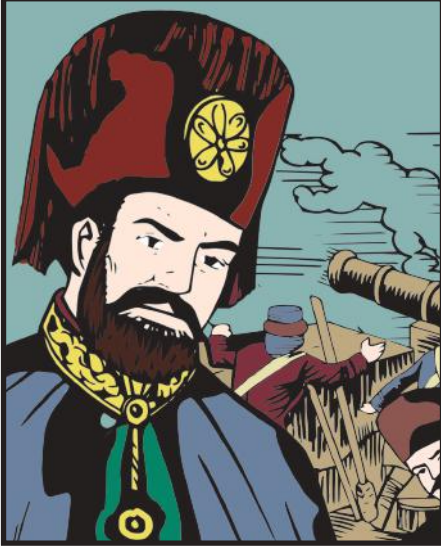

SULTAN İKİNCİ MAHMUD HAN

Hazırlayan: Özcan F. KOÇOĞLU
Çizen: Yüksel AKMAN

CAMLICA

SULTAN İKİNCİ MAHMUD HAN

Doğum tarihi: 1785

Babası: Sultan Birinci Abdülhamid Han

Annesi: Nakşidil Valide Sultan

Saltanatı: 1808-1839 (Hicri 1223-1255)

Vefat tarihi: 1839 (Hicri 1255)

Kabri: İstanbul Divanyolu

Çemberlitaş'taki türbesindedir.

Çocukları: Abdülmecid, Abdülaziz, Abdülhamid, Mehmed, Bayezid, Murad, Mehmed, Nizameddin, Saliha Sultan, Mihrimah Sultan, Ayn-ı Şah Sultan, Adile Sultan, Atiye Sultan, Rabia Sultan, Aşşe Sultan, Fatma Sultan.

Çamlıca Basım Yayın / 164

SULTAN İKİNCİ MAHMUD HAN

Hazırlayan: Özcan F. KOÇOĞLU

Çizen: Yüksel AKMAN

Genel Yayın Yönetmeni: Ömer Faruk YILMAZ

Editör: Osman DOĞAN - Selman SOYDEMİR

Sanat Yönetmeni: Osman TURHAN

Tashih: Muhammet YILDIZ

Grafik Tasarım: Seyit BOR

Kapak Tasarımı: Sedat YAZILITAŞ

1.Baskı: İstanbul 2014

ISBN: 978-605-5101-96-1

Baskı ve Cilt: Fazilet Neşriyat ve Tic. A.Ş.

Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad. No: 52

Güneşli - Bağcılar / İST. Tel: 0212 657 88 00 (pbx)

Sertifika No: 16384

ÇAMLICA

İnciliçavuş Sok. No: 27 Kat: 1 Sultanahmet - İST.

Tel-Faks: (0212) 512 41 01

www.camlicabasim.com - bilgi@camlicabasim.com

T.C. Kültür Bakanlığı Yayıncılık Sertifika No: 15732

© Bu eserin bütün yayın hakları Çamlıca Basım Yayın ve Tic. A.Ş.'ye aittir. İzinsiz yayımlanamaz.

SULTAN İKİNCİ MAHMUD HAN, OTUZUNCU OSMANLI SULTANI VE DOKSAN DÖRDÜNCÜ İSLAM HALİFESİDİR.

SULTAN BİRİNCİ ABDÜLHAMİD HAN'IN OĞLU OLUP, 20 TEMMUZ 1785'TE NAKŞİDİL SULTAN'DAN İSTANBUL'DA DÜNYAYA GELDİ.

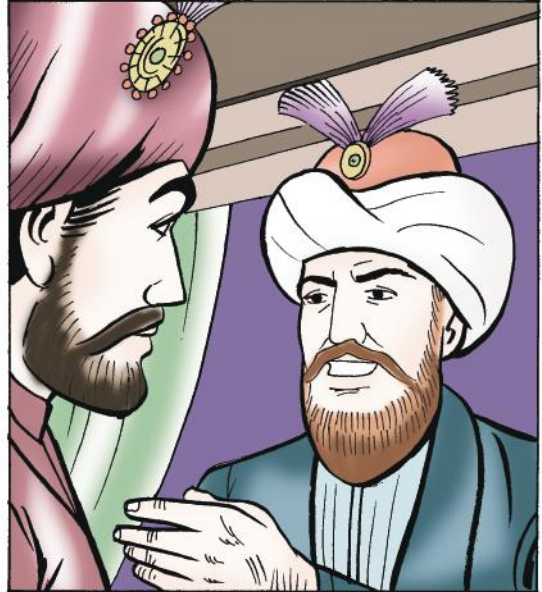
AMCASI SULTAN ÜÇÜNCÜ SELİM, ONUN TÂLİM VE TERBİYESİNE ÇOK İHTİMAM GÖSTEREREK DEVRİN MODERN ASKERİ VE TEKNİK BİLGİLERİ İLE DEVLET İDARESİNDE İYİ BİR ŞEKİLDE YETİŞMESİNİ SAĞLADI.

SULTAN İKİNCİ MAHMUD HAN, SARAY GELENEKLERİNE GÖRE ÇOK İYİ BİR TÂLİM VE TERBİYE GÖRDÜ. DİN VE FEN İLİMLERİNİ, DEVRİN KIYMETLİ ÂLİMLERİNDEN TAHSİL ETTİ.

SULTAN ÜÇÜNCÜ SELİM TAHTTAN İNDİRİLDİKTEN SONRA, ŞEHZADE MAHMUD'LA SIK SIK GÖRÜŞEREK ONA TAVSİYELERDE BULUNDU VE BİRÇOK TECRÜBELERİNİ ANLATARAK, TAHTA ÇIKTIĞI ZAMAN DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLARI ANLATTI.

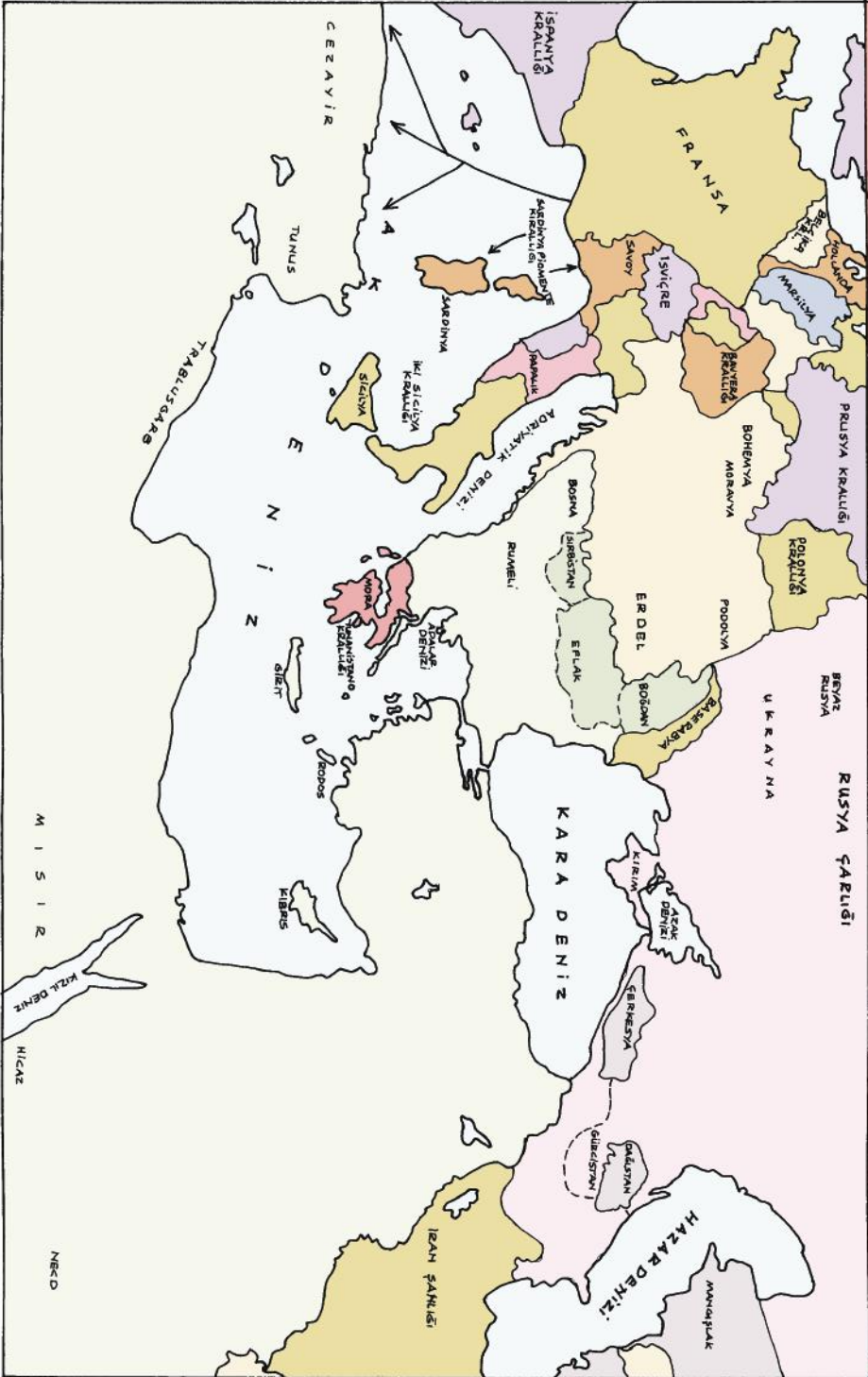
SULTAN ÜÇÜNCÜ SELİM HAN'IN TAHTTAN İNDİRİLMESİYLE YERİNE GEÇEN DÖRDÜNCÜ MUSTAFA HAN, İSTANBUL'DA ASAYİŞİ SAĞLAYAMAMIŞTI. ZİRA DEVLETİN İLERİ GELENLERİNDEN BİRÇÖĞÜ ASİLERİN TARAFINDA İDİ.

RUSÇUK ÂYANI ALEM-DAR MUSTAFA PA-ŞA'YA SİĞİNAN BAZI ISLAHATÇI DEVLET ADAMLARI ÜÇÜNCÜ SELİM HAN'I TEKRAR TAHTA GEÇİRMEK İSTİYORLARDI. BUNUN İÇİN DE BU MESELEYİ DEVLETİN İLERİ GELENLERİNE FARKETTİR-MEDEN ALEMDAR'IN İSTANBUL'A GİTMESİ LAZIMDI. ALEMDAR MUSTAFA PAŞA BU NA-ZİK İŞİ BAŞARABİLMEK İÇİN SULTAN DÖRDÜN-CÜ MUSTAFA'NIN VE SADRAZAMIN İTİMA-DLARINI KAZANDI. SADRAZAM, EDİRNE'DEN İSTANBUL'A DÖNERKEN ALEMDAR DA 16 BİN KİŞİLİK SADIK ASKE-RİYLE ORDUYA KATILDI.

SULTAN İKİNCİ MAHMUD HAN DEVİRİNDE OSMANLI DEVLETİ'NİN SINIRLARI

SULTAN İKİNCİ MAHMUD HAN DEVİRİ KRONOLOJİSİ

28 Temmuz 1808: Sultan İkinci Mahmud Han, 30. Osmanlı pâdişâhı olarak tahta çıktı. Sultan İkinci Mahmud Han Anadolu ve Rumeli âyânı ile anlaşarak Sekbân-ı Cedid isminde yeni bir askeri teşkilât kurdu. Yeniçeriler isyan etti ve Alemdâr Mustafa Paşa'yı öldürdüler. Âsilerle anlaşmaya varıldı ve Sekbân-ı Cedid Ocağı dağıtıldı.

28 Temmuz 1808 - 16 Kasım 1808: Alemdar'ın kısa süren Sadareti.

29 Eylül 1808: Sened-i İttifak: Devletin âyânlarla uzlaşması.

5 Ocak 1809: İngiltere ile süren savaşın sonu: Kal'a-i Sultanîyye Anlaşması.

1809: Osmanlı-Rus Savaşı'nın yeniden başlaması.

1810: İkinci Mahmud devrinde beşlik "cihadîyye"lerin basılması.

1810: İzmir Jimnasiumu'nun kurulması; Yesarizade Mustafa İzzet'in ta'lik'e son şeklini verışı.

25 Haziran 1810: Sultan Mahmud Han'ın Cihâd-ı Ekber ilanı.

1812: Medine-i Münevvere'nin Mehmed Ali Paşa tarafından Vehhâbilerden geri alınması.

1812: Fransız postalarının ilk kuruluşu.

28 Mayıs 1812: Rus Savaşı'nın sonu: Bükreş Anlaşması, Sırbistan prensliğinin teşekkülü.

1813: Hicaz Vehhâbilerden temizlendi. Sırplar isyân ettiyse de isyânları bastırıldı.

1816: Miloş Obronoviç'in "başknez" olarak tanınması.

1817: Hüseyin Rıfka Tamani'nin vefâtı.

1818: Vehhâbilerin merkezi Der'iyye ele geçirildi.

1820: Âsi Tepedelenli Ali Paşa Yanya'da kuşatıldı.

Şubat - Mart 1821: Eflak ve Mora'da Rum isyanlarının başlaması.

1821: Yunan isyânı ve Osmanlı-İran savaşı başladı.

1822: Yunanlılar istiklallerini ilan ettiler ve Sakız'da isyân çıktı.

1823: Avrupa ile ticaretin Türk gemileriyle

yapılmasına teşebbüs edilmesi; İran savaşının sona ermesi.

1824: Rum ayaklanmasını bastırmak üzere Mısır kuvvetlerinin çağırılması.

1824: Fatih Külliyesi'ndeki Dârü'ş-Şifâ'nın yıkılması; Sultan İkinci Mahmud'un Talim-i Sıbyan adı ile ferman yayınlaması; St. Pierre mektebinin kurulması.

1825-1826: Mora, Rum âsilerden temizlendi.

1826: İhtisab müessesesinin düzenlenmesi

1826: Şinasi'nin doğumu; Ünyeli Mustafa Rakım Efendi'nin İstanbul'da vefâtı; Ermeni ustalara Nakkaşlık hakkının verilmesi.

15 Haziran 1826: Yeniçeri Ocağı'nın ortadan kaldırılması (Vak'a-i Hayriyye), Asakir-i Mansure-i Muhammediyye'nin kurulması

7 Ekim 1826: Rusya ile Akkerman Anlaşması'nın akdi.

1827: Osmanlıların ilk buharlı gemiye sahip olmaları.

1827: Tıphane-i Amire'nin kurulması; İlk "Marş-ı Sultani" bestesi (G. Donizetti, İkinci Mahmud'a).

1827: Mukataa Hazinesi'nin Hazine-i Amire'den ayrılması.

4 Nisan 1827: İngiltere ile Rusya arasında Yunanistan'ın istiklaline dair Petersburg Protokolü.

20 Ekim 1827: Rusya ile Akkerman Anlaşması yapılmasına rağmen; Rusya, İngiltere ve Fransa beraber olup Osmanlı donanmasını Navarin'de yaktılar.

26 Nisan 1828: Navarin baskınından sonra Rusya Osmanlı Devleti'ne savaş açtı. Ruslar doğuda ve batıda Osmanlı topraklarına girdiler.

15 Ağustos 1829: Yunan devleti kuruldu.

14 Eylül 1829: Ruslarla Edirne Anlaşması yapıldı.

1829: Ziya Paşa'nın doğumu; Mahmud Celaleddin'in İstanbul'da vefâtı; Şevki Efendi'nin İstanbul'da doğuşu.

1829: Deli Teşkilatının kaldırılması.

1830: Sırbistan muhtariyet kazandı.

1830: Mühendishâne-i Bahri'nin Heybeliada'daki kışlaya taşınması; İshak Efendi'nin Mühendishâne başhocalığına getirilmesi; Avrupa'ya talebe gönderilmeye başlanması.

1830: Tiftik keçisinin Güney Afrika'da yetiştirilmeye başlanması.

1830: Katolik Ermeni cemaatinin ve kilisesinin resmen tanınması.

1831: İlk defa nüfus sayımı yapıldı.

5 Temmuz 1830: Fransızların Cezâyir'i ele geçirmeleri.

1831: Mızıkâ-i Hümayun kuruldu.

1831: Timarların kaldırılması (müessesesem bolik olarak daha uzun süre devâm etti).

1831-1834: İshak Efendi'nin dört ciltlik Mecmua-i Ulum-ı Riyaziye adlı eserinin basılması.

1 Kasım 1831: İlk gazete Takvim-i Vekayi'in neşri.

1832: Memuriyette, ilmiyye ve mülkiyyede rütbelerin düzenlenmesi ve elkabın (titulature) tesbiti.

21 Aralık 1832: İsyan eden Mısır vâlisinin kuvvetleri karşısında Osmanlı ordusu Konya'da yenildi.

1832: İstanbul-İzmit "posta yolu" nun yapımı

1832: İngiliz postalarının kuruluşu

1833: İstanbul'da büyük bir yangın oldu.

1833: Feshanenin kuruluşu.

2 Şubat 1833: Mısır kuvvetlerinin Kütahya'ya kadar ilerlemeleri.

5 Nisan 1833: Rus kuvvetlerinin yardım gâyesi ile Beykoz'a asker çıkartmaları ve Rus filosunun İstanbul'a gelmesi.

Mayıs 1833: Mehmed Ali'nin uzlaşmaya zorlanması: Kütahya Sözleşmesi.

8 Temmuz 1833: Mehmed Ali Paşa'ya karşı Osmanlı-Rus ittifakı: Hüncar İskeleyi Anlaşması, Boğazların diğer devletlere kapatılması.

18 Eylül 1833: Münchengraetz Anlaşması.

1834: Maçka Kışlası'nda, Mekteb-i Harbiye'nin kurulması.

1834: Mukataat Hazinesi'nin isminin "Mansure Hazinesi" olarak değiştirilmesi.

1835: Hazîne-i Âmire ile Darphane Hazînesi'nin birleştirilmesi.

1836: Başhoca İshak Efendi'nin vefâtı.

1836: İslimye Çuka Fabrikası'nın devlet tarafından işletilmeye başlanması.

11 Mart 1836: Umur-ı Hariciye Nezareti'nin kurulması (hatt-ı hümayun tarihi 23 Zilkade 1251).

26 Kasım 1837: Osmanlı yapımı "Eser-i Hayr" adlı buharlı geminin denize indirilmesi.

1838: Mekteb-i Adli'nin açılması; Üsküdar'da Cemaran adlı Ermeni yatılı yüksek okulunun kurulması; Mühendishâne-i Bahri'nin Tersane'deki yeni binasına nakledilmesi; Sultan İkinci Mahmud'un ilköğretim alanında yeni bir teşebbüse girişmesi; Sami Efendi'nin İstanbul'da doğuşu.

1838: Maliye Nezareti'nin kurulması ve Hazîne-i Amire'nin Darphane Hazînesi'nden ayrılıp Mansure Hazinesi'yle birleştirilmesi.

1838: Defterdarlığın Mâliye Nâzırlığı'na çevrilmesi.

24 Mart 1838: Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliyye'nin kurulması.

16 Ağustos 1838: İngiliz tüccarına geniş imkânlar tanıyan Baltalimanı Ticaret Muahedesi'nin imzalanması. Bu muahede ile gümrük resmi oranının ihracatta % 12, ithalatta % 5 olarak tesbiti.

1839: "Kaime-i mutebere-i nakdiyye"nin çıkarılması.

1839: Ali Süavi'nin doğumu; Mekatib-i Rüşdiye Nezareti'nin kurulması; Mekteb-i Tibbiye'nin Galatasaray'daki yeni binasına taşınması ve mektebin adının Mekteb-i Tibbiye-i Adliye-i Şâhâne olarak değiştirilmesi; Mekteb-i Ulum-ı Edebiye'nin açılması; Notre Dame de Sion Kız Lisesi'nin kurulması.

1839-1844: Dr. Bernard'ın Mekteb-i Tibbiye nazırlığı dönemi.

1839-1845: Mekteb-i Fenn-i Nücum'un faaliyet dönemi.

24 Haziran 1839: Mehmed Ali Paşa ile savaşın tekrar başlaması, Osmanlı kuvvetlerinin Mısır kuvvetlerine Nizip'te de yenilmesi.

1 Temmuz 1839: Sultan İkinci Mahmud Han vefât etti. Dîvânyolu-Çemberlitaş'ta bulunan Sultan Mahmud Türbesi'ne defnedildi. Yerine Sultan Abdülmecid Han pâdişâh oldu.